

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

МИЛОВАН Ђ. ГЛИШИЋ
ЦРТАЧ СЕОСКОГ ЖИВОТА
(1847-1908)

Каталог изложбе

Нови Сад, 1997

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Каталози изложби

11

Аутори каталога и изложбе

Меланија Блашковић и Нада Новаков

ПРЕДГОВОР

Стопедесетогодишњицу рођења књижевника и преводиоца, једног од зачетника реализма у српској књижевности Милована Ђ. Глишића Библиотека Матице српске обележава изложбом књига.

Рођен је у селу Градац код Ваљева, у Београду је завршио гимназију и студирао технику и филозофију. Радио је као новинар, драматург Народног позоришта и помоћник управника Народне библиотеке у Београду. Био је присталица Светозара Марковића, чији су погледи утицали на стварање његових првих приповедака које су претежно анегдотске са непосредним познавањем живота села и људи у њему.

Свој књижевни рад Глишић је отпочео 1875. године хумористичко-сатиричним приповеткама у часопису Отаџбина. Оставио је тридесетак приповедака (*Глава шећера, Рођа, Прва бразда* и др.), две комедије (*Два цванцика* и *Подвала*) и више превода с руског, француског и немачког (од Гогоља, Гончарова, Л. Толстоја, Проспер Меримеа и др.). Разболео се од туберкулозе и 1908. године умро је у Дубровнику, где је и сахрањен.

Изложба је отворена од 8. до 31. јануара 1997. године испред Свечане сале Матице српске. За изложбу су коришћена објављена дела Милована Ђ. Глишића и литература о њему из Библиотеке Матице српске, као и репродуковани оригинали писама и фотографија из збирки Рукописног одељења Матице српске.

О МИЛОВАНУ Ђ. ГЛИШИЋУ

"Има наших приповедача који су писали толике приче, где се најзад све своди на једну исту ствар, све се топи у општим цртама и заборавља одмах пошто се прочита. Глишић је знао да одабере добре анегдоте, да их врло лепо исприча, тако да остају у памети, и увек развлаче уста на смех."

Јован Скерлић, *Писци и књиџе*, 1912.

"И поред сродности са шаљивом народном приповетком, народном шаљивом анегдотом и сличним врстама усмене народне прозе и народног причања, Глишићева приповетка се не може свести само на то, али у њеном језгру је и то. И мотивација дела има код Глишића интелектуалнији вид, али још увек неодвојен од сеоског тла."

Димитрије Вученов, *О српским реалистима и њиховим преходницима*, 1970.

"Милован Глишић је као писац још одмах на почетку испољио изванредну сатиричну црту, па је било сасвим природно очекивати његов уметнички развој у том правцу. Његов широки осмех и ведрина природе и стална спремност за шалу били су резервисани само за пријатеље, а јеткост у сатири, која никада није праштала нити била половична, упућена је непријатељима, и експлоататорима сељака представницима корумпиране власти и бездушним зеленашима."

Владимир Цветановић, *Писци српског реализма*, 1982.

"Један од најбољих, ако не и најбољи књижевни представник покрета од седамдесетих година, оснивач сеоске и реалистичке приповетке у Србији, ведар, симпатичан, занимљив и честит писац, мајстор у чистом српском језику, преводилац коме скоро нема равна, савестан радник који је за собом оставио дубоко заорану бразду - то је био овај човек којем се дугује много више признања но што му се данас указује."

Јован Скерлић, *Књижевне кришке*, 1986.

КАТАЛОГ

Handwritten scribbles and marks at the bottom of the page.

О МИЛОВАНУ ГЛИШИЋУ

Два века прелазног доба

Милован Глишић из млађих дана

Јован Скерлић, Београд, 1911.

ДЕЛА МИЛОВАНА Ђ. ГЛИШИЋА

1. Српске народне песме / скупио Милован Ђ. Глишић. - Нови Сад : Штампарииа И. Фукса, 1872.
2. Приповетке. Књ. 1 / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Државна штампарииа, 1879.
3. Приповетке. Књ. 2 / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Штампарииа код "Св. Саве", 1882.
4. Два цванцика : шала у четири чина / написао Милован Ђ. Глишић. - Београд : Краљевска српска државна штампарииа, 1883.
5. Подвала : комедија у пет чинова а девет слика / написао Милован Ђ. Глишић. - У Београду : Штампарииа Напредне странке, 1885.
6. Приповетке Милована Ђ. Глишића. Књ. 1. - Београд : Српска књижевна задруга, 1904.
7. Шетња после смрти / Милован Ђ. Глишић. - У Солуну : Штампарииа Влад. М. Анђелковића, 1917.
8. Прва бразда / Милован Ђ. Глишић. - У Солуну : Штампарииа Влад. М. Анђелковића, 1917.
9. Приповетке Милована Ђ. Глишића. Књ. 2. - Београд : Српска књижевна задруга, 1925.
10. Целокупна дела. Књ. 1 / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Народна просвета, [1930].
11. Целокупна дела. Књ. 2 / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Народна просвета, [1930].
12. Одабране приповетке за младеж / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Р. Д. Ђуковић, 1936.

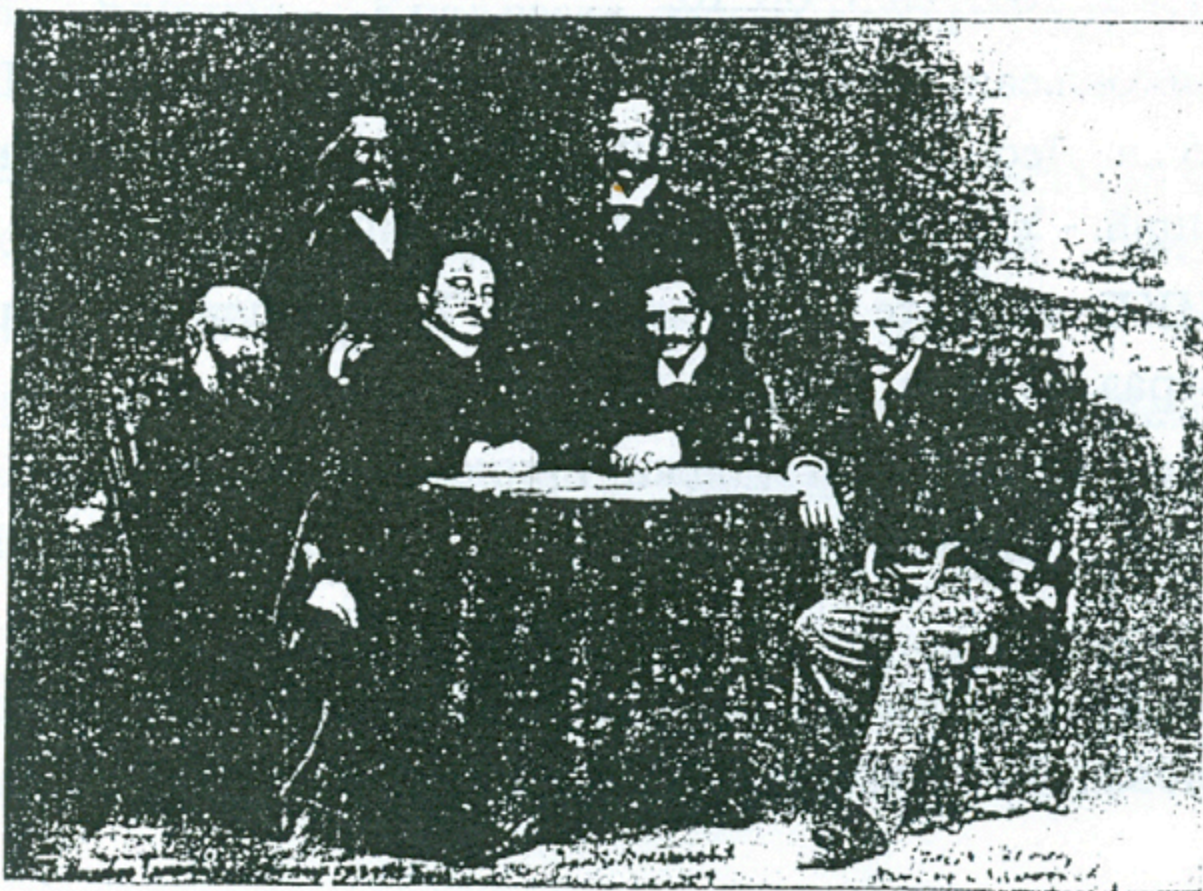
13. Глава шећера : приповетка / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Просвета, 1946.
14. Odabrane priповijetke / Milovan Glišić. - Zagreb : Prosvjeta, 1947.
15. Одабране приповетке / Милован Глишић. - Београд : Ново поколење, 1949.

М. Глишић са женом Косаром, рођ. Стефановић

16. Глава шећера / Милован Глишић. - Нови Сад : Матица српска, 1949.
17. Prva brazda ; Glava šećera / Milovan Glišić. - Zagreb : Zora, 1950.
18. Изабране приповетке / Милован Глишић. - Загреб : Просвјета, 1950.
19. Приповетке / Милован Глишић. - Београд : Ново поколење, 1952.

20. Изабрана дела / Милован Глишић. - Букурешт : Државно издавачко предузеће за књижевност и уметност, 1955.
21. Изабране приповетке / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Просвета, 1960.
22. Одабрана дела / Милован Ђ. Глишић. - Нови Сад : Матица српска ; Београд : Српска књижевна задруга, 1961.
23. Сабрана дела. Књ. 1 / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Просвета, 1963.
24. Сабрана дела. Књ. 2 / Милован Ђ. Глишић. - Београд : Просвета, 1963.
25. Приповетке ; Кomedije / Milovan Đ. Glišić. - Beograd : Nolit, 1969.
26. Одабрана дела / Милован Глишић. - Нови Сад : Матица српска ; Београд : Српска књижевна задруга, 1969.
27. Изабране приповетке / Милован Глишић. - Београд : "Вук Караџић", 1983.
28. Изабране приповетке / Милован Глишић. - Београд : "Драганић", 1995.

Књижевно-уметнички одбор Народног позоришта наменован 10. августа 1900. г. (с лева на десно: стоје — Драгомир Брзак и Јанко Веселиновић; седе — М. Глишић, Стеван Бинички, Бранислав Нушић и Стеван Сремац)

ДРАМАТИЗАЦИЈА ГЛИШИЋЕВИХ ДЕЛА

29. Репертоар Народног позоришта у Београду : (од 1868. до краја 1881. године) / приредио М. Ђ. Глишић. - Београд : Штампарија код "Св. Саве", 1882.
30. Глава шећера / [Милован Глишић]. - Нови Сад : [б. и.], 1945.
31. Два цванцика : шала у четири чина / [Милован Глишић]. - Нови Сад : [б. и.], 1947.
32. Подвала : комедија у 4 чина (5 слика) / Милован Глишић. - Београд : Рад, 1949.
33. Шило за огњило и Рога / Милован Глишић. - Београд : Народни универзитет, 1951.

ПРЕВОДИ

34. СТРАХОВИТА ноћ / [превео с немачког М.Ђ. Глишић]. - Зора, Београд, 1869, св. 1, бр. 10.
35. Чичиковљеви догађаји или Мртве душе : роман Николе В. Гогоља. Део 1 / превели Љубомир Миљковић и Милован Ђ. Глишић. - У Београду : Државна штампарија, 1872.
36. СЛИКЕ париске / [превео М. Ђ. Глишић]. - Преодница, Београд, 1873, св. 1, бр. 2.
37. Тарас Буљба : историјска приповетка Николе Васиљевића Гогоља / превео Мил. Ђ. Глишић. - У Београду : В. Валожић, 1876.
38. Козаци : историјска расправа од Костомарова / [превео с руског Милован Ђ. Глишић]. - Српске новине, Београд, 1876, св. 44, бр. 251.

39. Ане Стацевићеве Идеалисткиња / с руског од Срдана. - У Темишвару : Штампарија Народног гласника, 1880.
40. ДАНИЛО Гурч ; Циганка / [превео с руског Срдан]. - Смoтpa, Темишвар, 1880, св. 1, бр. 1-4.
41. Умилта : новела од Уиде / [превео с немачког М.Ђ. Глишић]. - Србадија, Београд, 1881, св. 1, бр. 7.
42. Пpав а осуђен или Осам стотина миља низ Амазон : приповетка од Жила Верна. Књ. 1 / превео Милован Ђ. Глишић. - Београд : Краљевско-српска државна штампарија, 1884.
43. Црна куга : приповетка / написали Еркман - Шатријан ; превео Мил. Ђ. Глишић. - Београд : Штампарија Напредне странке, 1885.
44. НИЗ одабраних причица. Књ. 2 / [превео Милован Ђ. Глишић]. - Београд : Штампарија Напредне странке, 1886.
45. Крајцорова соната : приповетка / написао Лав Ник. Толстој ; превео с руског Милован Ђ. Глишић. - Београд : Штампарија Народне радикалне [странке], 1890.
46. НАРОДНИ борац : приповетка / превео с руског Мил. Ђ. Глишић. - Београд : Краљевска српска државна штампарија, 1896.
47. Обломов : роман у четири дела. Књ. 1 / написао Иван С. Гончаров ; превео с руског Милован Ђ. Глишић. - Београд : Српска књижевна задруга, 1899.
48. Бићеш раденица : обична приповетка / написао Л.Ш. Демезон ; превео Милован Ђ. Глишић. - У Београду : Парна радикална штампарија, 1899.
49. Рат и мир. Књ. 1 / написао Лав Н. Толсти ; превели с руског Окица Глушчевић и Милован Ђ. Глишић. - Београд : Српска књижевна задруга, 1899.

ЛИТЕРАТУРА

53. Милован Глишић : књижевна студија / Јован Скерлић. - Писци и књиге. - Београд : Г. Кон, 1912. - Стр. 9-38.
54. Милован Глишић као преводацац / Јован Ј. Бабић. - Књижевни огледи. - Београд : Штампарииа "Св. Сава", 1928. - Стр. 43-54.
55. Милован Ђ. Глишић: Приповетке Милована Ђ. Глишића. - Књ. 1 / Андра Николић. - Књижевни радови. - Београд : Српска књижевна задруга, 1938. - Стр. 133-151.
56. Глишићеве приповетке о зеленацима / Живојин Бошков. - Чланци из књижевности. - Нови Сад : Матица српска, 1949. - Стр. 147-163.
57. Милован Ђ. Глишић / Велибор Глигорић. - Српски реалисти. - Београд : Просвета, 1954. - Стр. 108-140.
58. Милован Глишић / Бошко Новаковић. - Београд : Рад, 1962.
59. О месту Милована Глишића у зачецима епохе српског реализма, о домаћим изворима и о границама његовог реализма / Димитрије Вученов. - О српским реалистима и њиховим претходницима. - Београд : Друштво за српскохрватски језик и књижевност СРС, 1970. - Стр. 64-90.
60. Фолклорна имагинација : демони и вампири у причама М. Глишића / Божо Вукадиновић. - Интерпретације. - Београд : Просвета, 1971. - Стр. 25-43.
61. Вампири и култ крви / Божо Вукадиновић. - Интерпретације. - Београд : Просвета, 1971. - Стр. 44-62.
62. Књижевно дјело Милована Глишића / Лакић К. Аковић. - Од Вука до Назора. - Приштина : Јединство, 1979. - Стр. 53-94.
63. Глишићев уметнички компромис / Владимир Цветановић. - Писци српског реализма. - Приштина : Јединство, 1982. - Стр. 54-65.

50. Рат и мир. Књ. 2 / написао Лав Н. Толсти ; превео с рускога Милован Ђ. Глишић. - Београд : Српска књижевна задруга, 1900.

51. Рат и мир. Књ. 3 / написао Лав Н. Толсти ; превео с рускога Милован Ђ. Глишић. - Београд : Српска књижевна задруга, 1900.

М. Глишић из задњих дана

52. Рат и мир. Књ. 4 / написао Лав Н. Толсти ; превео с рускога Милован Ђ. Глишић. - Београд : Српска књижевна задруга, 1901.

64. Гогољ, Глишић и фолклорна демонологија / Витомир Вулетић.
- О српским писцима. - Ваљево : Ваљевска штампарија, 1992. -
Стр. 134-145.
65. Ваљевци (листак Љуби П. Ненадовићу у албум) / приредили
Велибор Берко Савић, Љубисав Андрић. - Ваљево : [В.Б. Савић
; Нови Сад : Љ. Андрић], 1995. - Стр. [185].

ПИСМО

66. Писмо Милована Ђ. Глишића пријатељу Сави Петровићу о
свом књижевном раду

Александровац,
25. фебруар 1885.

Бр. 27.628

Брате Сави!

Шалом вам и вашим мом мањем
рођаку, који се зове Стеван С. Ко-
валовић, који припадајући вама,
чу се овом фебрилару, који се
ми имама доброту писати. Учество
вају дао сам и могу да кажем,
својој писаној мисли једном
потврђено мисли својоме или не-
ма.

Шалом вас једном да до доброту,
ко му предајете отак 100 фл. Рама
може да саобради. Рама је - Рама
се каже камази, а Рама је Рама
мисли (Рама са јо) а Рама Рама
му потврђено мисли.

ФОТОГРАФИЈЕ

67. Милован Ђ. Глишић из млађих дана
68. Књижевно-уметнички одбор Народног позоришта наименован 10. августа 1900. г.
69. Милован Ђ. Глишић са женом Косаром, рођ. Стефановић
70. Указ о постављењу Милована Ђ. Глишића за драматурга Народног позоришта
71. Две фотографије Милована Ђ. Глишића из последњих година живота

МИЛОВАН Ђ. ГЛИШИЋ
ЦРТАЧ СЕОСКОГ ЖИВОТА
1847 - 1908

Издавач

Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

Уредник

Миро Вуксановић

Аутори каталога

Меланија Блашковић и Нада Новаков

Слог

Боженка Тутњевић

Припрема

Тихомир Светличић

Тираж

100 примерака